

**UCHWAŁA NR XXX/158/2017
RADY GMINY ŚWIERCZÓW**

z dnia 30 listopada 2017 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Świerczów na lata 2017-2019

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 poz.1875 ze zm.) oraz art.176 pkt.1, art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U z 2016 r. poz.575,1583,1860) Rada Gminy uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Świerczów na lata 2017-2019 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świerczów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Adam Janas

Załącznik do uchwały Nr XXX/158/2017
Rady Gminy Świerczów
z dnia 30 listopada 2017 r

**G MINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2017 - 2019**

I. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazuje mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, jak i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników wśród, których najbezpieczniejsze są zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie może uczynić daną rodzinę dysfunkcyjną, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, które mają charakter złożony, wymagający interdyscyplinarnych rozwiązań. W przypadku deorganizacji rodziny nie spełnia ona swoich podstawowych zadań, role wewnątrz rodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego też, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie.

Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przy zwyciężaniu trudności,

a konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez prace z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania powinny koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

II. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z art.176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. (Dz.U. z 2016r. poz.332 z póź.zm.) o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. Opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

W świetle zadań ustawy pomoc dziecka i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach lokalnego systemu. Ważne jest by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji.

Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w gminie Świerczów na lata 2017 – 2019. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełnienia tych ról, poprzez prace z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Podstawa prawna:

- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Świerczów na lata 2017 – 2019 jest spójny z kierunkami działań przyjętych w poszczególnych w następujących aktach prawnych:
 - ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - ustawy o pomocy społecznej,
 - ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
 - ustawy wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

III. DIAGNOZA DEMOGRAFICZNA W GMINIE ŚWIERCZÓW

Gmina Świerczów to gmina wiejska położona w środkowo-północnej części województwa opolskiego w powiecie namysłowskim. Zajmuje obszar o powierzchni 110,3 km² w kompleksie lasów stobrawsko-turawskich. Ilość mieszkańców wynosi 3421 osób według stanu na dzień 30 września 2017 roku, w poszczególnych miejscowościach:

Lp.	Nazwa Sołectw, nazwa miejscowości należących do Sołectwa	Osoby zameldowane na pobyt stały
1	Sołectwo Bąkowice -Bąkowice, Bielice, Przygorzele	501
2	Sołectwo Biestrzykowice -Biestrzykowice	418
3	Sołectwo Dąbrowa -Dąbrowa, Kuźnica Dąbrowska	621
4	Sołectwo Gola	156
5	Sołectwo Grodziec - Grodziec, Skórze	107
6	Sołectwo Miejsce	255
7	Sołectwo Miodary - Miodary, Grabówka, Kuźnice, Zielony Las	296
8	Sołectwo Staroścín	294
9	Sołectwo Świerczów	505
10	Sołectwo Wężowice -Wężowice, Jaźwinka	68
11	Sołectwo Zbica - Zbica, Osiek Duży, Pieczyska, Wołcz, Zawada, Zorzów	200
RAZEM		3421

IV. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Do określenia zadań Gminnego Programu Wsparcia Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem przez GOPS w Świerczowie. Na dzień 30.09.2017 r. wsparciem objętych jest 111 rodzin.

Głównym powodem udzielenia pomocy jest:

- ubóstwo 79 rodziny
- bezrobocie 73 rodziny

– niepełnosprawność	29 rodzin
– długotrwała lub ciężka choroba	23 rodziny
– bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	1 rodzina
– trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1 rodzina.

Od kilku lat coraz wyraźniej dostrzegany jest kryzys rozwoju moralnym i kulturowym nie tylko dzieci i młodzieży, ale także wielu rodziców. Związane jest często z innymi problemami występującymi w rodzinie tj. utrata pracy, brak środków na bieżące utrzymanie.

Na podstawie danych opracowanych na podstawie sprawozdań oraz informacji od pracowników socjalnych GOPS wynika, że w latach 2014-2016 wzrosła liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze, niż oferowana w ramach pracy socjalnej.

Liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

Rok	Liczba rodzin
2014	-
2015	3
2016	10

V. ANALIZA SWOT

REALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU NA TERENIE GMINY ŚWIERCZÓW

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Wyszkolona kadra pracownicza. • Dobra współpraca z instytucjami na rzecz rodziny. • Realizacja programów osłonowych i profilaktycznych . • Zabezpieczenie w budżecie gminy środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny. • Otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym. • Działanie lokalnych jednostek organizacyjnych, instytucji i organizacji na rzecz lokalnego wsparcia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak punktu konsultacyjnego i fachowej pomocy psychologa. • Brak wolontariatu. • Niewystarczające środki finansowe na szerszą skalę działań na rzecz rodziny.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowym. • Rosnąca świadomość społeczna . 	<ul style="list-style-type: none"> • Złożoność problemów rodzin. • Niespójne przepisy prawa. • Degradacja relacji rodzinnych

VI .ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są dzieci i rodziny przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej, zagrożone w szczególności ubóstwem, przemocą w rodzinie, problemem uzależnień oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VII. CELE PROGRAMU

Cel główny

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania.

Cele szczegółowe programu:

a) diagnozowanie i analiza środowisk rodzinnych poprzez:

- wywiad środowiskowy w rodzinie przeżywającej trudności,
- prace socjalną, polegającą na rozpoznaniu deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym,
- konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcyjność rodziny,

b) zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny poprzez:

- zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej,
- objęcie dożywianiem uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
- monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez kontakt i współpracę z placówką służby zdrowia na terenie Gminy Świerczów,
- zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,

c) zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących poprzez:

- systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli instytucji kontaktujących się z rodziną, w tym placówkami służby zdrowia,
- zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin w których opiekunowie pozostają bez pracy,
- monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, zarówno dzieci, jak i rodziców, motywowanie do podjęcia terapii i monitorowanie terapii,
- motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji (osoby uzależnione, sprawcy przemocy w rodzinie) – współpraca z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Świerczów,
- współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,

d) dążenie do integracji rodzin poprzez:

- pomoc rodzinie, z której dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczowie we współpracy i instytucjami realizującymi zadania w zakresie wspierania rodziny oraz pełniącymi funkcje wspierające:

a) Urząd Gminy w Świerczowie – wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kierowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny,

b) Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Świerczów -

zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu; finansowanie odpoczynku letniego z programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocą w rodzinie, wspieranie alternatywnych spędzenia czasu wolnego dla

dzieci i młodzieży w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo – wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych, rekreacyjnych,

e) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Świerczów-

integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

d) Dzielnicy Policji- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Świerczów; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty; przeciwdziałanie przestępczości i uzależnienia wśród młodzieży,

e) Placówki Oświatowe terenu Gminy Świerczów- realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych; wsparcie pedagogiczne dla rodzin i dzieci; pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych ;podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

f) Ośrodek Zdrowia w Świerczowie - opieka i profilaktyka zdrowotna; podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

IX. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Finansowanie Gminnego Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Świerczów na lata 2017-2019 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Świerczów dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

X. MONITOROWANIE PROGRAMU

K ordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Świerczów na lata 2017-2019 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerczowie. Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będzie poprzez przedstawienie co roku Radzie Gminy w Świerczowie sprawozdania z realizacji programu do dnia 31 marca za rok poprzedni.